

Trnavský samosprávny kraj *Záhorská knižnica Senica*

Jozef HOLLÝ

Jozef Hollý sa narodil 29. januára 1879 v Skalici. V rodnom meste absolvoval gymnaziálne štúdium, evanjelické lýceum navštevoval v Bratislave. Po štúdiách na Evanjelickej teologickej akadémii v Bratislave ho v roku 1901 vysvätili za kňaza. Ako kaplán pôsobil v Báčskom Petrovci na Dolnej zemi (dnes Srbsko), bol kaplánom v Starej Turej. V roku 1903 sa stal duchovným pastierom v Moravskom Lieskovom. Moravské Lieskové bolo ťažisko jeho osvetovej a literárnej činnosti. Začínal krátkymi prózami v Národných novinách a v Dennici, no čoskoro sa venoval dramatickej tvorbe. Spolupracoval s Jozefom Škultéty, ktorý ho významne ovplyvnil. Z Hollého hier sú známe najmä dráma na biblickú tému **Márnotratný syn** (1902), tragicky ladená činohra **Amerikán** (1907), dráma **Černová** (1908), ale najmä ľudová veselohra **Kubo** (1904) a komédia **Geľo Sebechlebský** (1912).

V drámach uprednostňoval sociálne zápletky, ale vždy v moralizátorských polohách. Realitu videl plasticky, vykladal ju však idealisticky až mysticky. Jeho dedina je rezervoárom etických hodnôt ako protiklad mesta a okolitého sveta. Jeho hry nemajú hlbšie charaktery, epizodickosť prevláda v tvorbe postáv i v kompozícii hier. Stavba hier má totožné znaky s Urbánkovou dramatikou; postavy často zakončia výstup, dejstvo i hru ľudovou piesňou, ktorá citovo umocňuje obsah autorskej výpovede. Jeho hry tvorili významnú časť slovenského ochotníckeho repertoáru. Za autorovho života ochotníci hrali jeho hry pomerne často. Profesionálne divadlá začali Hollého veselohry uvádzať až po ich premiérach v martinskom divadle, kde prepracovali Kuba na folklórnu hru (1948) a dramatikov syn Martin Hollý upravil a inscenoval Geľu Sebechlebského (1952). Ostatné hry sa už na ochotníckych javiskách nehrali. Amerikána prepracoval a v bratislavskej televízii inscenoval Ľubomír Vajdička, ktorý uviedol aj pôvodnú verziu Kuba v Divadle SNP v Martine. Hra vyšla aj v maďarskom (1954) a ruskom (1959) preklade. Podľa Geľu Sebechlebského vzniklo libreto opery Tibora Andrašovana **Figliar Geľo**.

Prvé súborné dramatické dielo Jozefa Hollého vydalo Národné divadelné centrum v roku 1998.

Jozef Hollý zomrel 3. novembra 1912 v Moravskom Lieskovom. Dožil sa len 33 rokov, lebo podľahol vtedy neliečiteľnej chorobe diabetes mellitus. Jozef Hollý prispel významnou mierou k rozvoju slovenského divadelníctva.

Bibliografický leták vydáva Záhorská knižnica pri príležitosti 135. výročia narodenia Jozefa Hollého – významného slovenského dramatika.

Pri tvorbe záznamov sme čerpali z celoslovenskej databázy kníh a článkov, spracovaných v Systéme Virtua.

Bibliografická časť

I. Dielo Jozefa Hollého

Hollý, Jozef
Amerikán : činohra v štyroch dejstvách
Turčiansky Sv. Martin : Slovenský spevokol, 1907

Hollý, Jozef
Amerikán : činohra v štyroch dejstvách
Turčiansky Sv. Martin : Slovenský spevokol, 1924

Hollý, Jozef
Amerikán : hra v 5 obrazoch
Bratislava : SDLZ, 1956

Hollý, Jozef
Amerikán : (reedícia) : hra v 5 obrazoch
Bratislava : Diliza, 1968

Hollý, Jozef
Geľo Sebechlebský : veselohra v 5. dejstvách
Bratislava : Lita, 1992

Hollý, Jozef
Hry : [súborné dielo]
Bratislava : Národné divadelné centrum, 1998

Hollý, Jozef
Kubo : veselohra v troch dejstvách
Turčiansky Sv. Martin : Matica slovenská, 1950

II. Literatúra o živote a diele Jozefa Hollého

Knihy

Buchta, František
Skalica a Záhorie : osobnosti – história – pamiatky (zobrané eseje, štúdie a články – ľudské príbehy)
Skalica : Mesto Skalica, 2008

Encyklopédia Slovenska : II. Zväzok E-J
Bratislava : Veda, 1978

Hollý, Jozef : Hrá Mestské divadlo , Žilina 27.4.1993
Žilina : Mestské divadlo, 1993

Hollý, Jozef – Martin Ľapák
Kubo : televízna veselohra podľa Jozefa Hollého
Bratislava : Slovenská televízia, 2000

Ilustrovaný encyklopedický slovník : I. a-i
Praha : Academia , 1980

Knotek, Ivan
Záhorie: Kraj medzi Karpatmi a Moravou alebo Malá encyklopédia Záhoria
S.I. : ProMédia, 2006

Malá encyklopédia Slovenska : A-Ž
Bratislava : Veda, 1987

Malá slovenská encyklopédia AŽ
Bratislava, Encyklopedický ústav SAV, 1993

Miko, Dušan
Nepíšem básne : k 100. výročiu úmrtia Jozefa Hollého
[Senica : Tlačiareň Durlák], 2012

Skalica v minulosti a dnes
Bratislava : Obzor, 1968

Skalica
Skalica : Záhorské múzeum, Mestské kultúrne stredisko, 1992

Slovenský biografický slovník : II. zväzok E-J
Martin : Matica slovenská, 1987

Štefko, Vladimír
Jozef Hollý a slovenské divadelníctvo : (na 90. výročie narodenia)
Martin : Matica slovenská, 1969

Bibliografické letáky

Šaradinová Antónia
Jozef Hollý : dramatik, ochotnícky divadelník, evanjelický kňaz
Považská Bystrica : Považská knižnica, 2009

Články

Bábik, Ján
Pochopený až po smrti : (Ján Hollý)
Slovenské pohľady. – Roč. IV.+127, č. 10 (2011),s. 83-89

Barát, Jozef
100. výročie úmrtia J. Hollého
Učiteľské noviny. – Roč. 32, č. 49 (1982), s. 12

Brezinský, Vladimír
Dramatik žije v svojich dielach
Život. – Roč. 30, č. 52 (1980), s. 39

Buchta, F.
Jozef Hollý – stále aktuálny dramatik
Hlas ľudu. – Roč. 25, č. 12 (15.1.1979), s. /3/

Buchta, F.
Mladý klasik slovenskej drámy
Hlas ľudu. – Roč. 28, č. 261 (3.11.1982), s. /3/

Čavojský, Ladislav
Jubilujúci Jozef Hollý
Slovenské národné noviny. – Roč. 10 (14), č. 25 (1999), s. 8

Drábiková, Daniela
Dramatik so zmyslom pre spravodlivosť
Roľnícke noviny. – Roč. 42, č. 254 (29.10.1987), s. 5

Jozef Hollý
Evanjelický posol spod Tatier. – Roč. 73, č. 1 (1983), s. 10-11

Jozef Hollý
Osvetová práca. – Roč. 39, č. 1 (1989), s. 48

Kolény, Branislav
Duchovný pastier i dramatik Jozef Hollý (1879-1912)
Záhorie. – Roč. 16, č. 6 (2007), s. 10-12

Kolníková, Oľga
Spomienkové oslavy
Osvetová práca. – Roč. 29, č. 15 (1979), s. 39

Kováč, Michal
Jozef Hollý – dramatik
Knižnica. – Roč. 10, č. 4-5 (2009), s. 74-76

Kutlík, Félix
Hollého storočnica
Ľud. – Roč. 32, č. 25 (30.1.1979), s. 5

Kutlík, Félix
Významný slovenský dramatik : Pripomíname si
Ľud. – Roč. 35, č. 261 (3.11.1982), s. 4

Masár, Michal
100. výročie narodenia Jozefa Hollého
Evanjelický posol spod Tatier. – Roč. 69, č. 11 (1979), s. 123

Pred 70 rokmi...
Slovensko. – Roč. 6, č. 11 (1982), s. 2

Rampák, Zoltán
Životné pravdy dramatika : na 100. výročie narodenia Jozefa Hollého
Pravda. – Roč. 60, č. 25 (30.1.1979), s. 5

Soukup, Milan – Maca, Peter
Hollého Kubo ba mal 105 rokov, jeho tvorca 130 : Za krátky život zanechal
v divadelníctve hlbokú stopu
My – týždenník pre Záhorie. – Roč. 9, č. 3 (2009), s. 2

Storočnica dramatika
Smer. – Roč. 31, č. 25 (30.1.1979), s. /3/

Storočnica Jozefa Hollého
Práca. – Roč. 34, č. 25 (30.1.1979), s. 6

Verný služobník Tália
Učiteľské noviny. – Roč. 29, č. 5, (1.2.1979), s. 12

Divadelné hry

Články

Čahojová, Božena
Z čoho sme nevyrástli
Javisko. – Roč. 25, č. 7-8 (1993), s. 9

Čavojský, Ladislav
Nepredaný ženích, čiže "Kubo"
Smena. – Roč. 34, č. 135 (10.6.1981), s. 6

Galajda, Eliáš
"Kubo"- ostaňňa premjera UNT za 1972 rik
Nove žyttja. – Roč. 22, č. 51-52 (1972), s. 9

Geguš, Ivan
Ako sme študovali "Kuba"
Matičné čítanie. – Roč. 6, č. 1 (1974), s. 6

Hrabovská, Katarína
Objav spojených nádob : Geľo Sebechlebský po čechovovsky
Nové slovo. – Roč. 22, č. 4 (1980), s. 10

Ižová, Alena
Na jednej vlne s divákom
Nové slovo. – Roč. 15, č. 4 (1973), s. 10-11

Ižová, Alena
Tvorivý čin UND
Východoslovenské noviny. – (26.1.1973), s. 4

Jaborník, Ján
Kubo
Film a divadlo. – Roč. 22, č. 6 (1978), s. 25

Jaborník, Ján
Kubo
Film a divadlo. – Roč. 22, č. 6 (1978), s. 25

Jaborník, Ján
Pôvabný obrázok starého sveta
Večerník. – Roč. 25, č. 24 (4.2.1980), s. 5

Jaborník, Ján
Viedla staršia generácia
Večerník. – Roč. 25, č. 25 (5.2.1980), s. 5

Jančoškova, Narcis
Za honorom a peniazmi
Film a divadlo. – Roč. 30, č. 2 (1986), s. 12

Jenčíková, Eva
Klasika moderne a súčasne
Pravda. – Roč. 63, č. 28 (3.2.1982), s. 5

Jurčo, Milan
Dva návraty ku klasike
Slovenské pohľady. – Roč. IV.+121, č. 1 (2005), s. 136-139

Kubo
Televízia. – Roč. 17, č. 28 (1982), s. 19

Kubo
Televízia. – Roč. 147, č. 36 (1982), s. 21

Kubo vo Svidníku
Dukla. – Roč. 18/8, č. 11 (2008), s. 5

Lastivková, Dana

Doba je iná, ale intrigy, honba za peniazmi, chamtivosť – zostali ako “za Kuba”
Bardejovské novosti. – Roč. 22, č. 2 (2011), s. 1 a 2

Lehuta, Emil

Geľo Nitriansky : Prvá premiéra v novom divadle s Hollého komédiou
Práca. – Roč. 47, č. 265 (10.11.1992), s. 7

Mačungová, Gizela

Komédia o meštiakoch : Geľo Sebechlebský na scéne DPOH
Ľud. – Roč. 33, č. 7 (9.1.1980), s. 5

Mačugová, Gizela

Márna snaha získať obecenstvo : K inscenácii Geľa Sebechlebského v Nitre
Národná obroda. – Roč. 3, č. 279 (26.11.1992), s. 7

Mikola, Marián

Geľo Sebechlebský
Film a divadlo. – Roč. 24, č. 5 (1980), s. 24-25

Mrlian, Rudolf

Herecká iniciatíva : Činohra SND uviedla Hollého Geľa Sebechlebského
Pravda. – Roč. 61, č. 13 (16.1.1980), s. 5

Nemec, Ladislav

Hollého Kubo trochu netradične
Ľud. – (5.1.1973), s. 5

Nemec, Ladislav

Stretnutie s Kubom : Slovenská klasika na scéne Štátneho divadla v Košiciach
Ľud. – Roč. 30, č. 2 (3.1.1978), s. 5

Neradostný Geľo v DJZ

Ľud. – Roč. 35, č. 34 (10.2.1982), s. 5

Palkovič, Pavol

Ad fontem
Slovenské divadlo. – Roč. 31, č. 4 (1983), s. 492-516

Palkovič, Pavol

Kubovci
Literárny týždenník. – Roč. 15, č. 8 (2002), s. 11

Palkovič, Pavol

Večný prameň klasiky : Martin: takto áno
Film a divadlo. – Roč. 26, č. 7 (1982), s. 24-25

Pažmári, Rudolf

Geľo Sebechlebský
Javisko. – Roč. 8, č. 9 (1976), s. 265

Polák, Milan

Hodnotenie inscenácie hry J. Hollého Geľo Sebechlebský v Činohre SND
Bratislava : Národné literárne centrum, 1998

Premiéra veselohry KUBO v podaní svidníckych ochotníkov
Podduklianske novinky. – Roč. 7, č. 12 (2008), s. 4

Rešovský, Jozef

Študent nezbedník alias Geľo : K premiére veselohry J. Hollého v DJZ v Prešove
Východoslovenské noviny. – Roč. 31, č. 28 (3.2.1982), s. 4

Rusnák, Igor

Obhájený návrh

Pravda. – Roč. 59, č. 9 (11.1.1978), s. 5

Sládeček, Ján

Neznáma hra Jozefa Hollého

Javisko. – Roč. 24, č. 5 (1992), s. 15

Stanček, Ľubomír

Rovnica bez neznámych : K inscenácii veselohry Jozefa Hollého Geľo Sebechlebský
v činohre SND v Bratislave

Smena. – Roč. 33, č. 8 (10.1.1980), s. 6

Svidnícke divadelné dni 2008 aj s českou Dívčí válkou

Podduklianske novinky. – Roč. 7, č. 15 (2008), s. 10

Štefko, Vladimír

Návrat ako spor s tradíciou : Kubo Jozefa Hollého opäť na javisku DSNP v Martine

Pravda. – Roč. 62, č. 117 (20.5.1981), s. 5

Štefko, Vladimír

S výhľadom na tri strany : slovenská klasika na dnešných javiskách

Nové slovo. – Roč. 23, č. 31 (1981), s. 17

Valo, Peter

Kubo po ukrajinsky

Pravda. – (12.1.1973), s. 5

Veselohra o minulosti a súčasná tragikomédia : Na okraj bratislavských premiér

Práca. – Roč. 35, č. 18 (22.1.1980), s. 6

Názov : Jozef Hollý – bibliografický leták
Zostavila : Alena Švecová
Zodp. red. : Mgr. Katarína Soukupová
Rok vydania : 2014
Vydala : Záhorská knižnica, Senica